

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.04.1964, sp. zn. 7 Tz 33/64, ECLI:CZ:NS:1964:7.TZ.33.1964.1

Číslo: 36/1964

Právní věta: Potrestáním ve smyslu § 41 písm. a), b) tr. zák. se rozumí alespoň částečné vykonání trestu. Proto musí i soud při úvahách o tom, zda obviněný se dopustil trestného činu jako zvlášť nebezpečný recidivista, zkoumat nejen to, zda při předchozím odsouzení (ať pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin nebo pro úmyslné trestné činy téže povahy) byl pachateli uložen trest, ale také i to, zda alespoň část dříve uložených trestů si odpykal. Mezi případy předchozího potrestání podle § 41 písm. b) tr. zák., nelze zahrnout ty případy, ve kterých byl pachatel sice pravomocně odsouzen pro úmyslné trestné činy téže povahy, avšak nedošlo ani k částečnému výkonu uložených trestů.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.04.1964

Spisová značka: 7 Tz 33/64

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Potrestání, Recidiva zvlášť nebezpečná

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1964 sb. rozh.

Potrestáním ve smyslu § 41 písm. a), b) tr. zák. se rozumí alespoň částečné vykonání trestu. Proto musí i soud při úvahách o tom, zda obviněný se dopustil trestného činu jako zvlášť nebezpečný recidivista, zkoumat nejen to, zda při předchozím odsouzení (ať pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin nebo pro úmyslné trestné činy téže povahy) byl pachateli uložen trest, ale také i to, zda alespoň část dříve uložených trestů si odpykal.

Mezi případy předchozího potrestání podle § 41 písm. b) tr. zák., nelze zahrnout ty případy, ve kterých byl pachatel sice pravomocně odsouzen pro úmyslné trestné činy téže povahy, avšak nedošlo ani k částečnému výkonu uložených trestů.

(Rozh. Nejvyššího soudu ze dne 17. dubna 1964 – [7 Tz 33/64](#))

Okresní soud ve Frýdku-Místku rozsudkem ze dne 12. 8. 1963, sp. zn. 4 T 120/63, uznal

obžalovaného vinným trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., kterých se dopustil jako zvlášť nebezpečný recidivista a uložil mu trest 3 roky odnětí svobody.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona zrušil tento rozsudek ve výroku o vině, že obžalovaný trestné činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. spáchal jako zvlášť nebezpečný recidivista a v celém výroku o trestu. Obžalovanému pak uložil podle § 247 odst. 1 tr. zák. nový trest odnětí svobody v trvání 20 měsíců nepodmíněně.

Z odůvodnění:

Obžalovaný byl rozsudkem okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne

12. 8. 1963, sp. zn. 4 T 120/63 uznán vinným dvěma trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., s tím, že se těchto trestných činů dopustil ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. jako zvlášť nebezpečný recidivista. Podle zjištění okresního soudu obžalovaný odcizil v noci ze dne 14. na 15. 6. 1963 z bytu poškozeného částku 200 Kčs, balonovou bundu v ceně 180 Kčs, dámské náramkové hodinky v ceně 1200 Kčs a řetízek z bílého kovu a dále téhož dne tamtéž z bytu poškozeného peněženku v ceně asi 30 Kčs. Za tyto trestné činy byl mu za použití § 42 odst. 1 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání 3 roků nepodmíněně a uložena mu povinnost nahradit poškozenému částku 380 Kčs, přičemž se zbytkem byl tento poškozený odkázán na pořad řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podal předseda Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona, v níž uvedl, že okresní soud nesprávně rozhodl, že obžalovaný spáchal trestné činy krádeže jako zvlášť nebezpečný recidivista.

Okresní soud na základě doznání obžalovaného a výpověď svědků správně zjistil skutkový stav, nesprávně však rozhodl, že se obžalovaný dopustil trestných činů jako zvlášť nebezpečný recidivista.

Podle ustanovení § 41 písm. b) tr. zák. považuje se za zvlášť nebezpečného recidivistu pachatel, který soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán, přičemž je také nutné, aby uvedené okolnosti pro svoji závažnost podstatně zvyšovaly stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost. Tyto znaky v daném případě nebyly naplněny.

Podle opisu rejstříku trestů a podle spisů, které však okresní soud si nevyžádal a nečetl u hlavního líčení jako důkaz, byl obžalovaný dříve celkem třikrát odsouzen:

1. Dne 4. 12. 1959 okresním soudem ve Frýdku-Místku ve věci 1 T 137/59 pro trestné činy podle § 135 odst. 1, § 247 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), § 5 odst. 1, § 247 odst. 1 písm. a), § 188 a) tr. zák. č. 86/50 Sb. k trestu 18 měsíců odnětí svobody podmíněně na 4 roky, kterýžto trest byl mu usnesením téhož soudu ze dne 24. 10. 1960 podle rozhodnutí presidenta republiky o amnestii z 9. 5. 1960 prominut s účinkem, že se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen.

2. Rozsudkem téhož soudu ze dne 23. 5. 1960, sp. zn. 2 T 35/60 pro trestný čin podle § 247 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 5 měsíců, který si odpýkal 20. 9. 1960.

3. Okresním soudem ve Frýdku-Místku ze dne 14. dubna 1961 ve věci 3 T 75/61 pro trestný čin podle § 188 a) tr. zák. č. 86/50 Sb. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců. Po odpýkání poloviny trestu byl dne 6. 3. 1962 podmíněně propuštěn na zkušební dobu do 3. 6. 1965.

V prvním případě šlo o odcizení motocyklu a o 4 případy vloupání do weekendových chat, případně bytů, v jednom případě také ještě o pokus vloupání do weekendové chaty. Ve věci 2 T 35/60 trestná činnost obžalovaného spočívala v tom, že odcizil poškozené peněženku s částkou 105 Kčs. Pokud jde

o třetí odsouzení v roce 1961, šlo o trestný čin příživnictví podle § 188 a) tr. zák. spočívající v tom, že obžalovaný v době od 22. 9. 1960 do

13. 2. 1961 nikde nepracoval a dával se vyživovat druhem své matky, případně zdrojem obživy byly drobné práce za úplatu.

Okresní soud své rozhodnutí o tom, že obžalovaného uznává vinným jako zvlášť nebezpečného recidivistu podle § 41 písm. b) tr. zák. odůvodnil tím, že obžalovaný byl od roku 1959 do roku 1961 odsouzen dvakrát pro majetkové trestné činy a po třetí pro příživnictví a ve lhůtě stanovené pro podmíněné odsouzení se znovu dopustil majetkového trestného činu.

Rozhodnutí okresního soudu ve Frýdku-Místku o tom, že obžalovaný spáchal trestné činy krádeže jako zvlášť nebezpečný recidivista i odůvodnění tohoto výroku je nesprávné a není v souladu s ustanovením § 41 písm. b) tr. zák. ani se stanoviskem vysloveným v usnesení presidia Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1963 Prz 23/63, které bylo uveřejněno pod č. III/63 sb. rozh. tr.

V daném případě okresní soud zaměňuje, podle odůvodnění rozsudku, význam slova „potrestán“ a „odsouzen“. Pojem „potrestán“ znamená, že si pachatel trest alespoň částečně odpykal, že tedy došlo alespoň k částečnému výkonu trestu. Tomu tak u obžalovaného není, neboť ve věci 1 T 137/59 byl mu uložen podmíněný trest, k jehož výkonu nemohlo dojít, ježto tento trest mu byl prominut amnestií presidenta republiky z 9. 5. 1960 s účinky, že se na něho hledí jako by nebyl odsouzen.

Předchozí odsouzení nebyla pro úmyslné trestné činy téže povahy, neboť v prvních dvou případech šlo o majetkové trestné činy a v třetím případě byl obžalovaný odsouzen pro trestný čin příživnictví, který nelze vzhledem ke chráněnému zájmu, proti němuž tento trestný čin směřuje, pokládat za trestný čin, jako je trestný čin směřující proti majetku.

Okresní soud však ani nezkoumal, zda je naplněna materiální podmínka uvedená v § 41 tr. zák., zejména nezkoumal dosavadní jeho trestnou činnost podle obsahu spisů a nepřihlédl k tomu, že jde o poměrně mladého pachatele.

Vzhledem k tomu, že nebyly splněny zákonné podmínky, aby obžalovaný mohl být uznán vinným, že trestné činy krádeže spáchal jako zvlášť nebezpečný recidivista, porušil okresní soud napadeným rozsudkem zákon v ustanovení § 41 písm. b) tr. zák.

Vzhledem k tomuto pochybení okresního soudu zrušil Nejvyšší soud výrok napadeného rozsudku, pokud jím bylo vysloveno, že obžalovaný spáchal trestné činy krádeže jako zvlášť nebezpečný recidivista a výrok o trestu odnětí svobody.

Ježto jinak nebylo třeba v žádném směru doplňovat řízení a byly zjištěny dostatečné podklady pro výměru trestu, rozhodl Nejvyšší soud sám ve věci tak, že uložil obžalovanému přiměřený trest odnětí svobody v rámci trestní sazby podle § 247 odst. 1 tr. zák., přihlížeje při tom ke všem hlediskům pro výměru trestu rozhodným.

Obžalovaný pochází z dělnické rodiny, sám pracoval jako dělník na různých pracovištích, kde však neměl dobrou pracovní morálku, vynechával bezdůvodně směny, o politické dění nejeví zájem, byl již třikrát odsouzen. Vzhledem k osobě pachatele, který je recidivistou v obecném slova smyslu, k výši způsobené škody, k způsobu provedení trestných činů a k účelu trestu má Nejvyšší soud za to, že přiměřeným trestem je trest odnětí svobody v dolní polovině zákonné trestní sazby. Protože dosavadní tresty obžalovaného nenapravily, je nutný výkon tohoto trestu a proto byl uložen trest odnětí svobody nepodmíněně.